

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁAŃ MERYTORYCZNYCH
2022**

Naszą misją jest tworzenie przestrzeni do budowania pozytywnej tożsamości społeczności LGBT+ oraz niesienie niezależnej, profesjonalnej i eksperckiej pomocy w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

WSTĘP

Rok 2022 był dla Lambdy Warszawa rokiem wyjątkowym – nie tylko obchodziliśmy i obchodziłyśmy nasze 25-lecie, był też rokiem, w którym nasze Stowarzyszenie podjęło szereg nowych działań i stanęło przed nowymi wyzwaniami.

Dramatyczne wydarzenia z przełomu lutego i marca 2022 – rosyjska napaść na Ukrainę oraz przybycie do Polski milionów uchodźców wojennych – zmieniły funkcjonowanie naszej organizacji.

W ciągu kilku dni od wybuchu wojny Lambda Warszawa stworzyła najlepsze w całej Europie Centrum Wsparcia dla Uchodźców i Uchodźczyń LGBTQIAP z Ukrainy, oferując nie tylko wsparcie w postaci dachu nad głową czy bonów żywnościowych, ale również wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne. Wzięliśmy na swoje barki trudne zadanie pomagania osobom, które często borykały się z wielokrotnym wykluczeniem – nie tylko ze względu na fakt ucieczki z walczącej Ukrainy, ale również ze względu na tożsamość płciową i orientację psychoseksualną.

Nie przerwaliśmy jednak naszego codziennego, pomocowego funkcjonowania – podjęliśmy się również nowych, bardzo ambitnych zadań. W październiku 2022, podczas obchodów 25-lecia Lambdy Warszawa ogłosiliśmy powstanie QueerMuzeum, które w 2023 roku zostanie otwarte w centrum Warszawy. Będzie to jedno z niewielu tego typu muzeów na świecie, a jego powstanie pokazuje jaką drogę jako społeczność przeszliśmy podczas ostatniego ćwierćwiecza. Planujemy również wręczać literacką nagrodę QueerBook - zadanie, które realizować będziemy od 2024 roku.

Korzystając z okazji naszej rocznicy – pragniemy serdecznie podziękować wszystkim naszym byłym Przewodniczącym – Michałowi Pawłędze, Ydze Kostrzewie i Dorocie Bregin oraz Zarządom, które kierowały Lambdą Warszawa. Bez Was nie byłoby Lambdy Warszawa!

Krzysztof Kliszczyński,

Przewodniczący Lambdy Warszawa

OBSZARY DZIAŁANIA

I. Działalność pomocowa skierowana do osób nieheteronormatywnych

Telefon Zaufania

Telefon Zaufania dla osób LGBT+ i ich bliskich działa w Lambdzie Warszawa od 1995 r. Od początku funkcjonuje pod niezmiennym numerem: 22 628 52 22. Osoby odbierające telefon udzielają wsparcia od poniedziałku do piątku w godzinach 18.00-21.00. Poprzez Telefon Zaufania zgłaszają się do nas osoby, które m.in. chcą porozmawiać o własnej orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej; odkrywaniu swojej seksualności (pierwsze kroki w społeczności LGBT+, problemy z identyfikacją); przemocy fizycznej i psychicznej ze względu na tożsamość płciową i/lub seksualną; kwestiach samoakceptacji i coming outu; relacjach w związkach; samotności; kwestiach zdrowotnych; dylematach pogodzenia wiary/religii z orientacją seksualną; kwestiach dotyczących diagnostyki transpłciowości. W marcu 2022 uruchomiliśmy dyżury w języku ukraińskim/rosyjskim – odbywają się one w dni robocze, w godzinach 14.00-16.00. Dyżurowaliśmy również w te soboty i w niedziele kiedy odbywały się w poszczególnych miastach Marsze Równości.

W ciągu całego roku 2022 otrzymaliśmy łącznie 957 telefonów; średnio było to 80 rozmów miesięcznie. Dodatkowo, otrzymaliśmy i odpowiedzieliśmy na kilkaset e-maili dotyczących pomocy i wsparcia (alternatywna możliwość dla osób dzwoniących).

Poradnictwo

Poradnictwo psychologiczne (1537 godzin) oraz prawne (127 godzin) realizowane były przez zespół pomocowy psychologiczny i terapeutyczny w ramach:

- projektu antydyskryminacyjnego, współfinansowanego przez m.st. Warszawę („Razem przeciwko dyskryminacji”),
- projektu finansowanego przez Program Aktywni Obywatele („Wsparcie psychologiczne i prawne dla społeczności LGBT+”),
- środków pozyskanych na wsparcie uchodźców i uchodźczyń z Ukrainy.

Grupy wsparcia i spotkaniowe

W 2022 r. w siedzibie Lambdy Warszawa regularnie spotykały się następujące grupy:

- kobieca,
- seniorska,
- studencka,
- GAMMA,
- Wiara i Tęcza,

- BI+,
- AA,
- dla rodziców,
- prawna,
- ukraińska.

Wsparcie dla uchodźców i uchodźczyń z Ukrainy

Decyzję o uruchomieniu Centrum Wsparcia dla Uchodźców i Uchodźczyń LGBTQIAP z Ukrainy podjęliśmy drugiego dnia wojny – 25 lutego. Centrum oficjalnie otworzyliśmy w poniedziałek, 28 lutego 2022 roku.

Od tego momentu, do końca 2022 udzieliliśmy bezpośredniej pomocy około 900 osobom, które uciekły z terenów walczącej Ukrainy.

Nasze Centrum (czyli siedziba Lambdy Warszawa, mieszkania interwencyjne, znajdujące się na Ursynowie oraz lokal „Fabryki” na ulicy Zgoda) oferuje – jako jedyne takie miejsce w Polsce, skierowane do osób nieheteronormatywnych – kompleksową pomoc dla ukraińskiej społeczności LGBTQIAA znajdującej się obecnie w Warszawie i okolicach (oraz w innych częściach kraju).

Od początku jego funkcjonowania nasze działania koncentrują się na następujących obszarach:

- zapewnienie podstawowych potrzeb życiowych – dachu nad głową oraz środków na codzienne funkcjonowanie

Znaczna część osób, które przybyły do Polski po 24 lutego borykała się z problemem braku własnego mieszkania/pokoju. Część osób, które znalazły schronienie w domach prywatnych w marcu-kwietniu 2022 ponownie stoi przed koniecznością poszukiwania miejsca pobytu – na skutek upływu okresu, w którym osoby goszczące mogły dzielić się swoją przestrzenią życiową. Obserwujemy to również wśród społeczności osób nieheteronormatywnych – w naszych mieszkaniach interwencyjnym (łącznie na 25 osób) udzielamy gościny osobom, które znalazły się także w takiej sytuacji.

Od połowy marca 2022 wydawaliśmy osobom uchodźczym bony żywnościowe i ubraniowe (Biedronka, Reserved, H&M, Sinsay, Sodexo – łącznie około 1000 bonów).

W pierwszych miesiącach wojny wspólnie z naszą Grupą Ukraińską robiliśmy także kanapki (dziennie 50-100 sztuk), które rozdawaliśmy na Dworcu Centralnym i w Punktach Receptyjnych dla Uchodźców i Uchodźczyń z Ukrainy.

- zapewnienie wsparcia psychologicznego/prawnego

Działania te podjęliśmy już 28 lutego – uruchamiając dodatkowe godziny poradnictwa psychologicznego w języku ukraińskim. W marcu ruszyła Grupa Wsparcia, w kwietniu – dyżury Telefonu Zaufania w języku ukraińskim (22 628 52 22, poniedziałek – piątek, 14.00-16.00). Oferujemy również poradnictwo prawne dla osób uchodźczych – odbywa się ono przy udziale tłumacza (podpisującego za każdym razem klauzulę zachowania tajemnicy), lub w języku polskim/angielskim.

W 2022 roku tygodniowo dobywało się średnio 21 godzin poradnictwa w języku ukraińskim/rosyjskim.

Wydaliśmy również dwujęzyczną broszurę dotyczącą stresu związanego z wojną i uchodźctwem, skierowaną zarówno do osób uchodźczych, jak i do osób, które je goszczą.

- działania integracyjne – włączanie do życia w społeczeństwie polskim

W 2022 roku działały dwie grupy nauki języka polskiego – na poziomie A1. Zajęcia odbywały się w środy i w niedziele. Uruchomiliśmy również kurs języka ukraińskiego, na który uczęszczał cały Zarząd Lambdy Warszawa.

Organizowaliśmy również działania integracyjne – pikniki nad Wisłą, warsztaty (pisanie CV, warsztaty ceramiczne, itp.), spotkania na kręgielni, etc. Przestrzeń Lambdy Warszawa otwarta została dla osób uchodźczych – można było u nas pracować przy własnym laptopie, napić się kawy czy herbaty.

Warto wspomnieć, że podczas ubiegłorocznej Parady Równości Lambda Warszawa sfinansowała i przygotowała – prócz własnej platformy – platformę dla Kyiv Pride. W prace związane z udziałem Lambdy w Paradzie i Miasteczku Równości zaangażowane było kilkanaście osób z naszej Grupy Ukraińskiej.

- praca

Jest to jedno z ważniejszych wyzwań dla osób, które w wyniku wybuchu wojny musiały opuścić swe rodzinne strony. Dodajmy tutaj, że znacząca część osób nieheteronormatywnych, zgłaszających się do Lambdy Warszawa deklaruje chęć pozostania w Warszawie na stałe – co czyni z poszukiwania pracy zadanie pierwszoplanowe.

W grudniu 2022 rozpoczęliśmy działania projektu, który roboczo nazwaliśmy „Fabryka”. Uruchomiliśmy miejsce, gdzie – jako Lambda Warszawa – umożliwiliśmy w okresie sześciu miesięcy osobom uchodźczym z Ukrainy podjęcie pracy w zawodach, które były przez nie wykonywane w rodzinnych miastach (np. fryzjerstwo, kosmetyka, etc.). Osoby te były wynagradzane ze środków Lambdy (pozyskanych w ramach grantu OXFAM) a usługi przez nie wykonywane – będą darmowe. Pozwala to zachować własne umiejętności oraz powoli wkraczać na polski rynek pracy. Lokal „Fabryki”, przy ulicy Zgoda pełnił również funkcje miejsca spotkań – jako świetlica.

- inne

Nie zamykaliśmy się tylko na działania w kraju. Byliśmy w stałym kontakcie z ukraińskimi organizacjami LGBTQIA, które informują o naszych przedsięwzięciach.

Wspieraliśmy także naszych przyjaciół i nasze przyjaciółki z Ukrainy – do Kijowa i Czerniowiec wysłaliśmy partię powerbanków oraz trzydzieści mrozoodpornych śpiworów, które trafiły do Hosteli Interwencyjnych dla osób nieheteronormatywnych. Pod koniec 2022 roku sfinansowaliśmy także wysyłkę dwóch agregatów prądotwórczych – trafiły one do Lwowa i Kijowa.

Środki te pochodziły ze środków własnych Lambdy Warszawa, darowizn indywidualnych (z Polski, Niderlandów, Szwajcarii, Stanów Zjednoczonych) oraz darowizn następujących instytucji: Mercy Corps, OXFAM, HIAS, IOM, Rising Together, Accenture, Roi Baudouin Fondation, ILGA Europe, AllOut, OutRight.

Hostel Interwencyjny

Projekt Hostelu Interwencyjnego (projekt miejski „Prowadzenie mieszkań treningowych dla osób LGBT+ znajdujących się w kryzysie bezdomności”) realizujemy po raz drugi. Swoją pierwszą odsłonę miał w latach 2015-2016 (dzięki wsparciu Fundacji Batorego). Po raz drugi Hostel uruchomiliśmy we wrześniu 2021 roku.

Projekt mieszkań treningowych polegający na stworzeniu miejsc zakwaterowania osobom LGBT+ zagrożonym lub doświadczającym przemocy ze względu na orientację seksualną i/lub tożsamość płciową, w wyniku czego są zmuszone do opuszczenia miejsca dotychczasowego pobytu zakłada zarówno samo stworzenie bezpiecznego dachu nad głową (w naszym Hostelu może przebywać 10 – 12 osób), jak i podjęcie szeregu działań o charakterze aktywizującym i wspierającym osoby LGBT+ w kryzysie bezdomności. Wszystkie formy wsparcia i umiejętne z nich korzystanie stwarzają szansę na pokonanie sytuacji kryzysowej i usamodzielnienie.

Osobom, przebywającym w Hostelach oferujemy poradnictwo psychologiczne, wsparcie prawne, poradnictwo socjalne, prace warsztatowe, wsparcie wychowawcze oraz konsultacje z terapeutą uzależnień.

W roku 2022 do Hostelów zostało przyjętych 41 osób z 93 zgłaszających się.

Przyjęcie osób do Hostelów odbywa się dwustopniowo. W pierwszym etapie wypełniany jest formularz na stronie [www.Lambdy Warszawa](http://www.LambdyWarszawa.pl), w drugim – rozmowa z osobami koordynującymi Hostel – podczas której zapada ostateczna decyzja o przyjęciu lub nie do Hostelów.

Należy pamiętać, iż Hostel przeznaczony jest dla osób nieheteronormatywnych i/lub niecisnormatywnych w kryzysie bezdomności, nie jest zaś ośrodkiem leczniczym. Nie mając możliwości ani uprawnień do zajmowania się sprawami medycznymi jesteśmy zmuszeni odmawiać przyjęcia do Hostelów osób wymagających specjalistycznego leczenia medycznego.

II. Działania kulturalne

Czasopismo *QueerStoria*

W 2022 roku przygotowaliśmy kolejny – czwarty numer „QueerStorii”. Numer w druku ukazał się w pierwszych dniach 2023 roku. Czasopismo – wydawane przez nasze Archiwum – w tym numerze skupiło się na dwudziestolecu Parady Równości. Prócz jej historii (spisanej przez Gabriela Kuhla), opublikowaliśmy rozmowę z Szymonem Niemcem – twórcą Parady oraz z Julią Maciochą – jej obecną szefową.

W numerze znajduje się również sporo tematów „pознаńskich” – wywiad z Sergiuszem Wróblewskim, redaktorem wydawanego w latach 1990-2002 „Inaczej”; sylwetkę Andrzeja Bulskiego – nieżyjącego już redaktora naczelnego tego pisma oraz rozmowę z Agnieszką Frankowską – poznańską działaczką lesbijską i feministyczną.

Przedstawiliśmy również sylwetkę pochodzącej z Wileńszczyzny Niny Paszkowskiej – malarki i twórczyni pierwszej litewskiej organizacji lesbijskiej „Sappho”.

Dopełnieniem numeru jest przeprowadzona przez Mathiasa Foita rozmowa z Joanną Ostrowską, autorką „Onych”, laureatką ubiegłorocznej nagrody Nike!

Czasopismo, wydawane w nakładzie 1000 egzemplarzy, finansowane jest ze środków własnych Lambdy Warszawa i jest pierwszym i jedynym czasopismem o tym charakterze, wydawanym w kraju. Kolejny numer ukaze się pod koniec 2023 roku.

Archiwum cyfrowe – QUEERSTORIA.PL

Cyfrowe Archiwum Lambdy Warszawa wystartowało 6 grudnia 2022 roku. W chwili obecnej można zobaczyć prawie 8000 stron skanów, w tym wszystkie najstarsze polskie czasopisma LGBTQIA+ – „Biuletyny” wydawane przez Andrzeja Selerowicza w Wiedniu, w latach 1983-1987, „Filo” Ryszarda Kisiela z lat 1986-1994 (kolejne roczniki systematycznie są dodawane), „Efebos” wydawany przez Warszawski Ruch Homoseksualny (1987-1988), pisma lokalnych grup Stowarzyszenia Grup Lambda (Poznań, Gdańsk, Wrocław, Olsztyn), roczniki „Inaczej” (w tej chwili z lat 1990-1996) i wiele innych.

Docelowo planujemy zamieścić ponad 30 000 stron skanów. To zadanie na wiele miesięcy – w każdym tygodniu będą się pojawiały nowe materiały.

Udostępnienie Cyfrowego Archiwum jest milowym krokiem dla badań nad historią polskiej społeczności osób nieheteronormatywnych – po raz pierwszy nasze zbiory będą dostępne w sposób wirtualny, a badacze i badaczki zyskują narzędzie do pogłębionej pracy naukowej.

Powstanie Cyfrowego Archiwum nie byłoby możliwe, gdyby nie wsparcie Mecenas Archiwum – polskiego oddziału Standard Chartered, który przekazał nam dotację na jego utworzenie. Stronę stworzyła (wraz z zespołem) Syd Breslauer.

Archiwum można zobaczyć tutaj: www.queerstoria.pl

QueerMuzeum

Wiosną 2022 roku podjęliśmy starania w celu uruchomienia pierwszej w Polsce jednostki muzealno-badawczej poświęconej historii polskiej społeczności osób nieheteronormatywnych. Od Miasta Stołecznego Warszawy wynajęliśmy stuczterdziestometrowy, dwupoziomowy lokal znajdujący się przy ulicy Marszałkowskiej.

W październiku 2022 roku – podczas obchodów 25-lecia Lambdy Warszawa – ogłosiliśmy powstanie Muzeum. Rozpoczęły się też prace remontowo-wyburzeniowe.

QueerMuzeum otworzymy pod koniec 2023 roku.

Kropka nad Bi

W marcu 2022 ukazała się „Kropka nad Bi” – pierwsza książka w pełni poświęcona pojęciu parosolowemu i społeczności Bi+ w Europie Środkowo-Wschodniej – autorstwa Miłosza Przepiórkowskiego i Agaty Maksimowskiej. Publikacja była zwieńczeniem projektu Bi+, sfinansowanemu z grantu Ambasady Brytyjskiej w Warszawie.

Koalicja Miast Maszerujących

Lambda Warszawa wsparła zawiązanie się Koalicji Miast Maszerujących, powstałej w październiku 2021 r.

Projekt, który stworzyła warszawska Parada Równości, realizowany jest przez Lambdę Warszawa, w ramach projektu „Koalicja Miast Maszerujących po równość osób LGBTQIA” realizowanego w ramach dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię

Koalicja zrzesza ponad 30 miast całej Polski. Jest to 3-letni projekt, skupiający się na wsparciu różnych aktywności w regionach: spotkania regionalne, superwizje grupowe, poradnictwo prawne, szkolenia z zakresu organizacji wydarzeń, zarządzania wolontariatem i wypalenia aktywistycznego. W 2022 odbył się kolejny Kongres Miast Maszerujących – tym razem w Gdańsku.

III. Obecność Lambdy Warszawa w przestrzeni publicznej

Szkolenia, warsztaty

Rok 2022 był wyjątkowy także pod względem ilości szkoleń, które przeprowadzaliśmy / przeprowadzałyśmy dla instytucji i firm zewnętrznych.

Nasze Stowarzyszenie organizuje profesjonalne szkolenia i warsztaty antydyskryminacyjne, dotyczące tematyki LGBTQIAP, w tym inkluzywnego języka oraz historii polskiej społeczności osób nieheteronormatywnych dla firm, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych. Wspieramy różnego rodzaju podmioty we wdrażaniu polityki antydyskryminacyjnej i działań równościowych, bierzemy udział w eventach pracowniczych i działamy na rzecz budowania świadomości o problemach naszej społeczności w życiu codziennym i miejscu pracy.

Oferowane szkolenia prowadzimy w języku angielskim i polskim, każdorazowo dbając o dostosowanie ich do potrzeb grupy docelowej.

W 2022 roku szkoliliśmy – między innymi – JP Morgan, PWC, City Bank, Standard Chartered Bank, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Miasta Maszerujące.

Prowadzący Grupę „Kropka nad Bi” zrealizowali także szkolenia w Krakowie, Gdańsku, Wrocławiu i Toruniu, skierowane do lokalnych organizacji LGBT+.

IV. Pozyskiwanie finansów

Działania fundraisingowe. 1%.

Działania fundraisingowe skupiały się na zbiórkach prowadzonych na Facebooku oraz pozyskiwaniu darowizn od firm i instytucji (zwłaszcza w kontekście wybuchu wojny w Ukrainie), a także – jak co roku – kampanii 1%.

Dzięki pracy zespołu zajmującego się pozyskiwaniem funduszy osiągnęliśmy wymierne rezultaty – poziom darowizn wyniósł rekordową kwotę 1 425 008,04 zł, zaś w ramach akcji 1% otrzymaliśmy 92 920,70 zł.

Pozostałe wpływy – z dotacji i projektów – osiągnęły poziom 2 480 641, 13 PLN.

Należy zaznaczyć, iż tak duży wzrost darowizn przekazanych Lambdzie Warszawa jest ściśle skorelowany z naszymi działaniami, które podjęliśmy w związku z wybuchem wojny i przyjazdem ukraińskich uchodźców i uchodźczyń. Z ogromnym odzewem spotkał się nasz apel o wsparcie tworzonego przez nas Centrum Wsparcia. Jedną z pierwszych indywidualnych darowizn opiewała na kwotę 30.000 PLN! Wraz z rozwojem sytuacji pojawili się również darczyńcy instytucjonalni wspierający działania „ukraińskie”.

Wykaz krajowych grantów realizowanych w 2022 roku

Nazwa	Donator	Cel projektu	Wysokość dotacji	Numer dotacji/umowy
„Razem przeciwko dyskryminacji. Poradnictwo dla grup szczególnie zagrożonych dyskryminacją”	Centrum Komunikacji Społecznej – Urząd Miasta Stołecznego Warszawy	Poradnictwo prawne i psychologiczne dla społeczności LGBT+	59 000,00 PLN	CKS-RT-BWN/B/X/3/3/17/3/2022/NGO
„Wsparcie psychologiczne i prawne dla społeczności LGBT+”	Fundacja im. Stefana Batorego / Program Aktywni Obywatele	Wsparcie psychologiczne i prawne dla społeczności LGBT+	153 503,56 PLN	K2d/0548
„Koalicja Miast Maszerujących po równość”	Europejski Obszar Gospodarczy – Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy (Fundacja Batorego)	Zawiązanie koalicji organizacji marszowych z terenu całego kraju, rozwój ruchu marszowego.	157 087,60 PLN (na rok 2022)	S1/0529
„Prowadzenie mieszkań treningowych do osób LGBT+ zagrożonych kryzysem bezdomności”	Biuro Pomocy i Projektów Społecznych – Urząd Miasta Stołecznego Warszawy	Hostel Interwencyjny	255 500,00 PLN (na rok 2022) Wkład finansowy własny – 48 068,43 PLN (w roku 2022)	UMIA/B/VI/3/10/138/2021-2023
„Pokaz filmu <Odruch serca>”	Miasto Stołeczne Warszawa – Dzielnica Śródmieście	Obchody 1 Grudnia – Światowego Dnia AIDS	7 000,00 PLN	ŚRÓ/WKB/B/VII/1/1/99/2022/1026/1443

V. Władze Lambdy Warszawa w 2022 roku

Zarząd

Krzysztof Kliszczyński – Przewodniczący Zarządu

Miłosz Przepiórkowski – Zastępca Przewodniczącego

Wiktoria Juchniewicz – Sekretarzynie Zarządu

Paweł Mamzer – Członek Zarządu

Komisja Rewizyjna

Yga Kostrzewa – Przewodnicząca Komisji

Sławomir Kirdzik – Członek Komisji

Maciej Kępka – Członek Komisji